۵۵ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۱۵ شوال یکشنبه. ۱۹۰۶ سنه. ۱۹ نویابر. № 55

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» №1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیته‌نك بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.

اداره‌سی پچان بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومره‌ده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.
محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال‌الدینف.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تیینلر. ❧ **هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ء ترکیه‌در.** ❧ اون نسخه‌سی (۳۰) تیینلر.

یولدز کتبخانه‌سی

یولدز کتبخانه‌سنده مکتب ومدرسه‌لر اوچون اوشبو کتابلر صاتلمقده‌در:
معلم اوّل (۹ نچی طبع) (۸ تیین)، **معلم ثانی** (۷ تیین)، **قرائت قرآن** (۷ ت)، **مشق خط** (۷ ت)، **عقائد** (۵ ت)، **طهارت** (۵ ت)، **نماز** (۵ ت)، **جماعت** (۵ ت)، **روزه، زکات وحج** (۵ ت)، **هلال** (۸ ت)، **شریعت** (۱۰ ت)، **عقائد منظومه** (۵ ت)، **عبادات اسلامیه** طبع ثالث (۳۰ ت)، **میراث ومقاسمه** (۱۰ ت)، **انباء الانبیاء** (۳۰ ت)، **دروس شفاهیه** طبع ثانی (۷۵ ت)، **استفتاح** طبع ثانی (۳۰ ت)، **استکمال** (۳۰ ت)، **قوانین نحویه** طبع ثانی (۲۰ ت)، **میزان الافکار منطق جدید** (۴۰ ت)، **ترجمان روسی** (۲۰ ت)، **متحرك الفبا** (زور زور حرفلر) (۴۰ ت).
ادریس: قزان ریداکسیه „یولدز“.

صباح کتبخانه‌سی

۱۹۰۶ سنه ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده
کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر:

«**منم ترجمانم**» هیچ برکشینك اویره‌توودن باشقه اوچ آیده تمام روسچه فرانسوزچه اوقورغه، یازارغه هم سویله‌شورگه اویره‌توچی گوزل برکتابدر. بهاسی ۴۰ تین. بوچطه مصارفی آلوچیدن. صومینه یکرمی بش تین قدر زادانکه بیه‌رمگان کشیلرگه نالوژ ایله کتاب کوندرلمس.

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

اصلاح املا

مشهور لسانلرنك هیچ برسی مطلقا آغزده سویله‌ندکنچه یازلمازلر. خصوصا حروف صوتیه یعنی مدوحرکت حرفلری. سویله‌نونك خلافنچه یازلورلر، فرانسوز تلینك املاسی نیچك آغر ایدکی اوقوب شغلله‌نگان کشیلرگه معلوم بولسه کیره‌ك. آنگلیزچه بلوچی برآدم آنگلیه دلنده (A) حرفی (۱۲) درلو طاوش ایله اوقولور. لکن هیچ برسی (A) طاوشینه اوخشامیدر دیوب برمجلس خلقنی کولدرمش ایدی. بومشکللکنی ملاحظه قیلوب آمیریکه انگلیزلری صوتی حرفلرینی اصلاح قیلاچق اولدیلر. مدوحرکتلر اوچون یاڭا شکللر اختراع قیلدیلر. رئیس جمهور روزۋیلت‌ده املا حرفلرینی اصلاح طرفنده‌در: لکن ایسکی عادتنی یاخشی اولسه‌ده یامان اولسه‌ده صاقلامق فکرنده اولان قارت کونسیرواتورلر بو اصلاحنی هیچ قبول ایتمیلر. روس املاسینك‌ده فونیتیکه اصولینه موافق اولمادیغی فیلولوکاری طرفندن تصدیق قیلنمقده‌در. (۱۹۰۲) نچی یلنك یازنده موسکوواده بوخصوصده فیلولوکلاردن مرکب برزور کامسیه بیك کوب مشاوره قیلوب باقدیلر (Ъ، И، Ѣ) حرفلرینی بتره‌چك اولدیلر. لکن فاناتیك وکونسیرواتور روسلر طرفندن مقبول کورنمه‌دی. شویله ایسه‌ده، یاشلر طرفندن مقبولدر. اسطودینتلر عادی یازولرینی کوبسنچه (Ъ و Ѣ) حرفلرندن باشقه یازالر. بعض روس گازیته‌لرنده‌ده مذکور حرفلردن باشقه یازلغان مقاله‌لر کورینه‌در. کاسپی گازیته‌سنده (Смѣсь=شتی) مقاله‌سینی یازوچی ایکی اوچ سنه مقدم همان یاڭا قاعده بوینچه یازمقده ایدی. یاۋروپاده املانی اوزگارتو تیز مقبول بولماوینك سببی کتابلری کوبلگیدر. اگرده یاڭا املا قبول ایدلسه، ایسکی کتابلرنك بارچه‌سینی تکرار باصدروب خرجاتله‌نمك لازم اوله‌چق. اگرده تکرار باصدرلماسه‌لر، اول کتابلرنی یاشلر اوقی آلمایاچقلر. بوده ملاحظه قیلورلق براشکالدر. لکن مطبوعات وادبیاتی کوب بولماغان خلقنك املاسینی اصلاح قیلوحقنده بو اشکال وارد اولمیدر.

بزروسیه مسلمانلرینك عمومی لسانی اولان ترکی دلینك املاسنده‌ده اصلاح قیلناچق حرفلر واردر. بونی معلملر ومطبعه صاحبلری بیك طویالر.

لکن ترکیده اصلاح قیلناچق املا حرفلری روس وفرانسوز لسانلرنده‌گی کبی کوب توگلدر. فقط ایکی حرفنك یوقلغندن عبارتدر. اگرده اوشبو حرفلر اوچون برر علامت اختراع قیلنوب قبول ایدلسه، املاترکی فونیتیکه اصولینه موافق فنی براملا اولاچقدر. مذکور ایکی حرف دیدکم (اوچ، ئه‌چ کلمه‌لرینك اورتالغنده اولان حرف صوتیلردن عبارتدر، بو حرفلر اوچون ترکیه‌ده تورلی شکللر اختراع قیلندی. سلیم ثابتنك قویرقلی واولری و(و۸) شکلنده سیگزلی واو، شمس الدین سامینك (ۏ) شکلنده نقطه‌لی واوی قیوم ناصرینك (وٓ) شکلنده مدلی واوی (۳) معناسنده اولان (اوچ) کلمه‌سینی درست یازا بلمك اوچون اختراع قیلنمشلردر. چونکه (اوچ) روشنده یازلدقده (انتقام، کف) معناسنده اولان (اوچ) کلمه‌سی ایله التباس لازم بولادر. حال بوکه ممکن اولدقده عباره‌نك هیچ التباس قالماسلق روشده یازلمقلغی مطلوبدر.

بونك اوچون قرینه مرینه دییوچیلر کوب بولادر. لکن قرینه‌گه احتیاج قالماوی مناسبدر. اوّلده کلام شریف خط کوفی ایله هیچ برنقطه‌سز یازلمشدر. عالم عربلر قرینه ایله اوقی آلمشلر. لکن نادان عربلر (یعلمون) کلمه‌سینی (تعلمون) دیوب (یقبلون) کلمه‌سینی (تقتلون) دییوب اوقی باشلاغاچ عربی حرفلرگه نقطه‌لر قویو معقول کورلمش. صوگره عرب بولماغان کشیلر مسلمان بولغاچ نقطه‌لی حرفلرنك‌ده اوست آست اوتور وسکونلرینی خطا اوقی باشلامشلر. آندن صوگره (آست اوست) علامتلری اختراع قیلنمش. آخرده کلام شریف هرکم درست اوقورلق بردرجه‌گه کیلمشدر. البته وقتنده فهمسز مسلمان فاناتیکلری بونك اوچون شاوایتمشلر. بوخصوصده بیك کوب کشی تکفیر ایدلمش. هرنه ایسه، آخرده عموم مسلمانلر طرفندن قبول ایدلمشدر. حاضرده ییر یوزنده اوچ یوز میلیون اهل اسلامنك قولنده‌غی قران کریم نقطه‌لی وحرکه‌لیدر.

اون یلدن بیرلی یولدز محرری ترکی املاسینی اصلاح قیلو مقصودی ایله (ۇ، ە) حرفلرینی استعمال قیلونی توصیه قیلادر. اوز اثرلرینی کوبسنچه اوشبو حرفلر ایله یازادر.

بوناڭ اوچون‌ده ترکی فاناتیکلر بیك کوب سوزلر سویلیلر ویازالر.

اگرده فنی روشده معقول دلیللر ایله رد قیلسه‌لر، اعتبارغه آلنوب یولدزده جوابده ویرلور ایدی.

شایان تأسفدرکه اعتراضلری فقط جاهلانه کولودن عبارتدر. کولکیچی گازیته‌لرده تورکچه ایازا بلمی طورغان کشیلرده بوحرفلردن کولگان بولالر. جدی گازیته‌لردن صانالغان (وقت) گازیته‌سینك قاپچغنده‌ده اوشبو مقاله یازلدی:

«محرر افندی!

بزنك حضرت اوزی یاخشی‌غنه عاقللی کشی. قازانده باصلغان معلم اول کتابنده هم یولدز غزیته‌سنده هر بر واو حرفی اوستینه طاغن برقات واو قویلوب باصیله ایکن، بزنك حضرت شونی شریعتکه بتونلای خلاف کوره، قرأنده‌غی واولرنك اوستنده هیچ برایکنچی یتاژلی واو یوق، شونك اوچونده بولار بدعتدی. شول ایکی یاتاژلی واو بلان باصلغان کتابلرنی هم غزیته‌لرنی اوقورغه هم طوتارغه اصلا رخصت یوق‌دی. چنلابده اول کشی‌نی اوچون آلای ایکی یتاژلی واو بلان باصا ایکن؟ شول طوروده بررجواب یازسانگز له.

باقالی آولنده ب. آلتونبایف

محترم رفیقمز «وقت» بو مقاله‌گه اوزندن هیچ برفکر یازمامش. املامسئله‌سی مهم مسئله‌در. بومقاله‌نك آخرینه برفکر علاوه قیلمق لازم ایدی.

نی‌قدر کولسه‌لرده ترکی گازیته‌لرنك هربری (ە) حرفینی کوب کلمه‌نك اورتاسنده استعمال قیلالر.

ذاتا استعمال قیلوغه مجبوردرلر. یوقسه، گازیته‌لری درست اوقولمایاچق. (به‌ردی، تله‌دی) کلمه‌لرینی (باردی، تلادی) یاکه (بردی، تلدی) روشنده یازسه‌لر، مرادلری آڭلاشلمایاچق.

مصرده نشر اولنمقده اولان (ترك) گازیته‌سی فتحهٔ مسطوره‌نی مطلقا قبول ایتمشدر. حاضرده (کوره‌ش، سه‌وه‌ره‌ك، ایدیل‌ره‌ك، ایدره‌ك،) کلمه‌لرینی دائما های رسمیه ایله یازیبور (اوچ، کوچ، کون، تون) کلمه‌لرینی درست یازمق اوچون‌ده بردرلو واو لازمدر. ضمه‌لی واو مقبول اولماسه، باشقه‌نی اختراع قیلمالی. جاهلانه‌کولوایله املا اصلاح ایدلمز.

اسلام عالمندن.

ارشاد رفیقمزنڭ یازووینه قاراغانده اوتکان عید فطر کوننده باکو مسلمانلرینڭ علما ومعتبرانی جمعیت خیریه‌لری طرفندن حاضرله‌نمش بر زالده جییلشوب بربرسی ایله کوریشوب تبریك ایدشمشلر. حاضرونه جمعیت طرفندن حلویات چای وقهوه تقدیم قیلنوب اکرام ایدلمش.

مجلسده کوب نطق وخطبه‌لر سویله‌نمش. احمد بیك آغایف جنابلری ایله حاجی زین‌العابدین تقییف جنابلری سویله‌گان خطبه‌لر بیك بلیغ وتاثیرلی اولمشلر.

شول مجلسده حاجی زین‌العابدین تقییف آقچه‌سی ایله تحصیل علم قیلمش بر اینژینیرده حاضر ایکان. تحصیل زماننده حاجی افندیدن آلدیغی آقچه‌لرنڭ مقدارینی جمعیت خیریه صوماسینه قایتاروب توله‌یه‌چگینی سویله‌ب هر کمنڭ تشکرینی موجب اولمش.

مجلسده حاضر اولان مهمانلردن جمعیت فائده‌سینه یبدی یوز ایللی صوم قدر آقچه‌ده جییلمش. بزنڭ قزانده‌ده عید کونلرنده بوندی عالی مجلسلر ترتیب قیلنسه، فائده‌دن خالی اولماس ایدی.

باکوده هدایت جمعیتندن باشقه ینه مسلمانلرغه مخصوص (نشر معارف) جمعیتی تأسیس قیلنمشدر. نظامنامه‌سیده حکومت طرفندن تصدیق قیلنمش. ۱۰ نچی نویه‌برده برنچی مجلسلری واقع اولمش.

بو قدر اجتهادلری اوچون باکولی قرداشلرمزنی تبریك ایده‌مز. البته اش فقط جمعیتنی آچوب قویوده‌غنه توگلدر. جمعیت نظامی بوینچه اش قیلمقده لازمدر.

بالفعل هیچ بر اش قیله آلماسه‌لرده، باکولی قرداشلرمزنڭ همتلرینه تشکر قیلامز. چونکه باشقه اسلام شهرلرینڭ کوبسنده جمعیتلرنڭ کیرکلگینی آڭلاماوچیلرده کوبدر.

خیر، بزنڭ قزان شهرنده‌ده اوچ سنه مقدم (نشر معارف) جمعیتی آچو فرض قیلندی.

لکن نشر قیلورغه معارف طاوب بولمادی. بونرسه، قزانیلرده یوق بولسه کیره‌ك.

قتایده آچلق.

قتای حاضرله‌نه‌دییوب بیك کوب یازلدی. فی‌الواقع قتای حکومتی همان حاضرله‌نه‌در. قتای اوچون بو حاضرله‌نو زور بر کمال وترقی‌در. لکن بو کمال وترقیدن باشقه قتایده‌بوسنه زور بر زوال وتنزل باش کورسه‌توب طورادر. بوسنه قتایده اون میلیون خلق آچ ایمش. روسیه خلقینه بو واقعه‌هیچ عجب بولماسقه تییشلی. چونکه قتایده اون‌میلیون آچ بولسه، روسیه‌ده اوتوز میلیون آچدر. یوق، بونده بر آز تفاوت‌وار. روسیه‌ده‌یتمش قدر ولایتلردن اوتوزنده آچلقدر. قالغان قرق ولایتده کامل طوقلقدر. بر کون گازیته‌لرده آلماتی شهرنده بغدای (۵۰) تیین، آرپا (۴۰) تیین‌صولی(۳۰)تیین دییوب یازلمش ایدی، اعانه‌قیلوچی بولماسه، البته‌طوقلقلی ولایتلرنڭ آچ‌ولایتلرگه فایده‌سی یوقدر. اما اگرده اعانه قیلوچی بولسه، آشلق طابلاچقدر.

قتایده ایسه، چیتدن کیترتلمه‌سه، آشلق یتکرو ممکن توگلدر.

قتی فقراسی آچلقنی یاڤروپا خلقینڭ اختلاطندن کوره ایمش ۱۸۹۰نچی سنه‌ده‌گی کبی‌فتنه‌چقوب قتایده‌ینه یاڤروپا اهالیسنه تییلودن بیك قورقالر. حاضردن اوك میسیونیرلرنی قیناشدرا باشلامشلر. بر نیچه‌سینی اولتردیلرده، یاوروپا طرفندن بر آز یاردم ایتلو احتمال ایدله‌در. لکن هنوز بالفعل حرکت کورنمی.

«وطن خادمی» گازیته سی.

برنیچه آیلردن بیرلی‌قریمده قره‌صو بازار بلده‌سنده هفته‌ده دورت مرتبه «وطن خادمی» نامنده گوزل برگازیته نشر ایدلمکده ایدی. مشتریلری بش آلتی یوزدن آرتمه‌اینچه ضرر کوردیگندن بو گازیته‌نڭ حاضرده توقتاغانلغی ترجمان گازیته‌سنده کورلدی. یاڭا توغان گازیته‌لرمز یاشلی وفات اولمقده‌لردر. هم هربریسیده برتورلی‌مرضغه؛ مشتری آزلغی بلاسینه‌اوغراب وفات ایتمکده‌لردر. ترجمان گازیته‌سی بوحقده شو سوزلرنی یازمقده‌در.

«محرر افندیلرنڭ همت وگوزل قلملری میدانده‌ایسه‌ده «وطن خادمی» نڭ‌توقتادیغی اشعار اولنیور. بش آلتی یوز مشتریدن زیاده جمع اوله‌مدیغی بو گوزل گازیته‌نڭ تعطیلنه‌سبب اولور ایمش. اگربویله ایسه چوق تاسف اولنور.

مطبوعات ایشلری وکتاب بازاری لازم‌برحاله کلمك ایچون دها برچوق‌سنه‌لرنڭ کچمه‌سی لازمدر؛ بوده چالشمق ایله اوله‌چقدر. همتلرینی، قلملرینی‌وآقچه‌لرینی ملت اوغرینه‌صرف ایدن فداکارلری جناب حق زیاده ایلسون. بونلره جمله‌مز متشکر بولنمه‌لیز.»

لید ؤال فیرمه‌سی

(آچلراوچون ایگون حاضرله‌وچی‌فیرمه)

بوکونلرده هربرگازیته‌لرده، آچلرغه یاردم اوچون داخلیه وزارتی طرفندن ایکمك حاضرلرگه تعین ایدلگان لیدؤال اسملی برفیرمه حقنده بیك‌کوب سوزلر یازلمش ایدی بوکونگه‌قدر روسیه‌ده بواسمده‌ایکمك وایگون برله صاتو ایتوچی هیچ برفیرمه ایشتولمگانلکدن سودا محللرنده هم‌بیرڤا عالمنده‌بوتوغروده‌بیك‌کوب سوزلر سویله‌نوب بیك‌کوب‌قیل قال‌لرگه سبب اولمش ایدی.

«ریچ» گازیته‌سی بوفیرمه‌نڭ اصلی‌قایدن کیلگانلگی حقنده توبه‌نده‌گی معلوماتلرنی درج ایتمکده‌در. بیك عجیب بولدقندن بزده بواورنده درج ایتونی مناسب کوردك.

«ریچ» گازیته‌سی‌اوشبوسوزلرنی‌یازمقده‌در:

«لیدؤال فیرمه‌سی اوزغان قشدن بیرلی جمعیت اشلری ایله اشتغال‌ایده باشلادی اوزغان‌یل اول‌پتربورغده کانیوشنی‌اورامنده ۳ نچی نومرولی یورطده یکاترینسکی‌زالده اوطوش اوینلری ایله‌بر «کافه شانطان» آچمش‌ایدی. یکاترینیسکی‌زال یابولغاچ‌لیدؤال اوزینڭ اشتغالینی صاداوای اورام ایله گاروخوڤی اورامی‌چاتنده‌غی‌شاخماتنی کلوب یورتینه کوچردی. آنده کوچکاندن صوڭ‌لیدؤال‌نڭ‌اراده‌سی‌ایله کلوبده‌قارطه‌ایله اوطوش اوینی اویناومجلسلری آچولدی. شولوق یل‌مای آینده لیدؤال اوزینڭ مشغولیتینی داچه‌غه کوچروب «اوزیرکه» نام محله‌گی آفتوموبیلر کلوبنده کارته

مقدس معاهدهٔ اتفاقیه.

اون توقزنچی عصرنڭ سیاسی تاریخندن‌برصحیفه.

بوکونلرده بتون دنیا گازته‌لرنده اوچ ایمپراتورنڭ اتفاقغه کیلو احتمالندن‌بحث ایتلدی. بو اوچ‌ایمپیراتور اوچ پادشاه‌نڭ بری بزم روسیه پادشاهمز **نیکولای** II ایکنچی گیرمانیا پادشاهی ویلهه‌لم II اوچنچی آفستریا پادشاهی‌فرانس ئیوسفدر.

گازته‌لرنڭ ایتوینه قاراغانده بو اتفاقدن مقصد یاوروپاده کون‌دن کون ترقی ایتمکده بولغان دیموقراتلق فکرینڭ وسوسیالیزم فرقه‌سینڭ انتشارینه قارشی کوره‌شمك وبونلرنڭ تارالوینه بر سد قویمق ایمش.

تاریخقه آشنا آدملرگه بو «پاشاهلر اتفاقی» دیگان سوز عصرمز تاریخینڭ ایك قارانغی برنیچه یللرینی خاطرله‌ته‌در. بو یللر ۱۸۱۴ دن ۱۸۲۰ گه قدر اولان زماندر. بو یللر اچنده‌ایسکی یاوروپاحالی ایلان‌حاضرگی یاوروپا حالی آره‌سنده برکچکنه مشابهت واردر. بو حسابنی کورسه‌تمك ایچون بو یللرده‌یاوروپانی‌حالی ایکاننی‌کورسه‌تمه‌لیدر.

۱۸۰۰دن آلوب ۱۸۰۴گه قدر یاوروپاده عسکری وسیاسی نقطهٔ نظردن ایڭ قوتلی مملکت فرانسیه ایدی دیمك ممکندر. ۱۸۷۹ده فرانسیه زور انقلاب سیاسی یاصادی. بتون ایسکی‌طورسنی، ایسکی خلقنڭ ایڭ یوقاری قاتلاولری زاده‌کانلر وروحانیلر فائده‌سی غنه کوزه‌تلوب‌یاصالغان بتون قانون وعادتلرینی اوزگارتدیلر. حکومتدن‌وملتدن‌اصلزادکانلك آریستوقراتلق فکرینی‌قودیلر. بتوردیلر. بونڭ یرینه‌عمومی پرورلك ده موقراتلق فکر وعادتلری کیلوب اورناشدی. فرانسیه‌نڭ بوانقلابی بواوزگارو ویاگاروی اول زمانڭ یاوروپاده‌غی مستبد پادشاهلرنڭ خوشنه کتمه‌دی کیفنه‌یارامادی. بولار، اوز حکومتنی بتون حریتلرنی بیروگه مجبور ایتکان فرانسیز ملتینه قارشی محاربه اعلان ایتدیلر. لکن بوحکومتلرنڭ هیچ بری اول زمانده فرانسیه‌غه غلبه ایته آلمادی. حریت نوری ایلان یاقترغان، آزادلق محبتی ایلان اوتلانغان، ترقی وتجدد ارزوسی ایلان جانلانغان غیور فرانسیزلرغه قارشی بتون پادشاهلر بتون عسکرلر بتون طوپلر قوتسز بولدی. چونکه اوز اختیاری ایلان برعالی فکر بایراغی آستنه جیولغان عسکر هروقت، مقصودنی آڭلاماغان یوقاریدن کیلگان امر بوینچه‌غنه حقوقسز کوینچه حرکت ایتکان عسکرگه غلبه ایته‌در. اول زمانده ایسه بتون فرانسیه ملتی برآدم کبی ایدی. بتون فرانسیزلرنڭ فکری تلاگی برایدی ایسکی عدالتسز قانونلرنی اورتادن قالدرمق بتورمکده هرکم حر، آزاد ومستقل براهل وطن اولوب یاشامقده ایدی.

بو زمانده بوفرانسیه‌نڭ بر یالغزینڭ بتون مملکتلره محاربه ایدوب‌ده جیڭووی، فرانسیز ملتی ایچون ابدی برشرفدر لکن مع‌التأسف بو غلبه‌لر بو حریتلر بیك اوزاق دوام ایتمه‌دی.

شو زور انقلاب زماننده محاربه‌لرده اوز اوزینی کورستکان، اوتکون، فعال ومتشبث بر گنیرال، اوزینڭ یاخشی سر عسکرلکی‌وکوب صوغشده غلبه‌لری سایه‌سنده زورایدی، زورایدی‌ده آقرونلاب اوزینی پادشاه اعلان ایتوگه قدر واردی. بتون ایسکی طورمش باغانالرینی جیمورگان فرانسیز ملتی ینه‌دن بر کشی قولینه توشوب قالدی. ناپالیون بوناپارت دیگان بر گنیرال فرانسیه‌غه پادشاه بولدی آلای بولسه‌ده بو اورنده زور انقلاب سایه‌سنده کشیلگه کرگان، زور انقلاب‌دن کیلوب طوغان بر آدم بولغانغه ناپالیون ملتڭ صوغشوب آلغان بتون آزادلقلرینی بتورمه‌دی. وبتوره آلمایه‌چق‌ده ایدی. چونکه فرانسیزلرڭ کوبسی ناپالیونڭ زورایونده تعالی‌سنده زور انقلاب افکارینڭ زورایوینی‌کوره ایدی. ناپالیون اوستکه چقسه، بتون ایسکی تورمش بتوب یڭی تورمشنڭ ظفری اوله‌چق ظن ایته‌لر ایدی.

ناپالیون پادشاه بولوب یتکاندن صوڭ اوزینڭ قوت‌واقتدارینی مملکت‌ایچنده‌کی اشلرگه داخلی تنسیق وتنظیمغه استعمال ایته‌سی یرگه، کوزینی یراق مملکتلرگه قاراتدی- حرص شان وحرص عظمت آنی بشقه مملکتلرنی صوغشوب آلو فکرینه توشردی. ناپالیون بوگاده موفق اولدی. بیك آز مدت ایچنده‌یاوروپانڭ‌بیك کوب ییرینی تحت تصرفینه توشردی. بر زمان اولدیکه ناپالیون یاوروپانڭ بر اولوشنده دوغریدن دوغری حکم ایته ایدی. قالغانینه ایسه یراقدن سوزینی اوتکاروب طوره ایدی.

ناپالیون فرانسیه‌گه، شوڤیتساریه‌نڭ برقسمنه، ایتالیانڭ اوچدن بر قلرینه، گوللاندیه‌گه. حاضرگی گیرمانیه‌نڭ بتون

و«بیسك» نام اوطوش اوینلری آچدی. شولوق اوزغان یلغی ایول آینده لیدڤال اوزینڭ «فائده‌لی ثمره‌لی مشغولیتینی» اطرافده‌غی شهرلرگه‌ده نشرایده باشلاب مکارجه یارمارکه‌سینڭ اورطاسینه کیتوروب خاتون قزجرچیلری ایله اوین یورطی آچدی. سکز یلدن بیرلی یارمارکه‌ده خاتون قزلرغه چغوب جرلاولرنڭ منع ایدلگانلکی شاید کوب کشینڭ خاطرنده‌در. شولایده بولسه لیدڤال «نیژنی آرتیستلرینڭ کلوبی» اسمنڭ بواورننی آچارغه موفق بولدی. بو اورننڭ اخلاقی وماجرالری توغروسنڭ وقتی ایله «روسکی اصلوڤل» «هم ناوی ڤریمه» گازیته‌لرنده‌ده یازلمش ایدی.

یوقاریده توصیف ایدلگان برطاقم مشغولیتلرندن بولیدڤالنڭ نیندای توغری یوللر ایله حاضرگی «معتبر تجار تخاته» نڭ صاحبی بولوغه ایرشکانلگی وداخلیه وزارتینڭ اعتمادینی اوزینه جلب قیلغانلغی کورنه‌در. پتربورغده ایگون سوداگیرلری آراسنده هم کالاشنیکوف بیرژاسنده‌ده بوفیرمه بوتون بوتونگه مجهولدر. پتربورغ ایگونچیلری بوندی برفیرمه‌نڭ بارلغینی فقط گازیته‌لر یازغاچقنه ایشتمشلر هم لیدڤال فیرمه‌سی «ایکی مرتبه ایگون اشلرنده بیك توغریلق ایله خدمت ایتکانلکدن بودفعه‌ده ده ایگون اشلرینه اوزینی قبول ایتونی» اوتنکانلکینی نیم رسمی گازیته‌لرده کورگاچ بیك تعجب ایتمشلردر ایگون سوداگیرلرینڭ ایڭ تعجب ایتکان ییرلری بو اشنڭ شرطلری اولمشدر. عادتده خزینه‌گه ایگون وایکمك قویغان وقتده پادریادچیك بولغان کشی اوزی نی‌قدر زالوك صالوب کرشدیگی حالده بولیدڤال فیرمه‌سینه ایگوننی حاضرله‌مسدن مقدم سکزیوز ملڭ صوم آقچه بیرلمشدر. بوقدریسینی نیم رسمی (بیورو) لرده‌رد قیلمیلر. اما بوفیرمه طرفندن ایسه حاضرگه باریسی فقط ٤٦ ڤاگون ایگون قویلمشدر

خارجی خبرلر.

ترکیه.

عربستاننڭ کون طرف اوچنده یمن ولایتنده ترکیه‌نڭ (حجریه) اسملی بوش ییرینه عدن طرفندن آنگلیه کرمش. بوییرده طاش کومر کوبلگی گمان قیلنا ایمش. ترکیه‌نڭ یمنده اولان چیناونیکلری بونی سیزه‌مشلر.

مصرده چغاطورغان ترك گازیته‌سی آنگلیه‌نڭ بوظلمندن بیك قاتی شکایت قیلادر. البته ترکیه‌نڭ مأمورلرنده‌ده کیمچیلك بولدق کیره‌ك. علوم ومعارفده یاڤروپادن آرتده قالونڭ ضرری آطلاغان صاین ظاهر اولمقده‌در.

ترکیه‌نڭ هـ طرفنده ییرخزینه‌سینڭ تورلیسی وارلغی معلومدر. لکن بونلرنی تیکشروب طابمق اوچون معادن مکتب عالیسنده اوقوب چقغان کشیلر لازمدر. اورمان ومعادن مکتب عالیسی ایسه ترکیه‌ده بویللرده‌غنه آچلدی. یوقسه ترکیه‌نڭ نادان چیناونیکلری هرییرینی طابتی طورغانلردر. لکن آنلرنی قدر طابتاسه‌لرده، آیاق آستنده نیندی خزینه وارلغینی سیزه آلمایاچقلردر.

دنیاده طورمقچی اولسه‌لر، مسلمانلرغه علوم ومعارف لازمدر. اگرده علوم ومعارفنی کمالا قبول ایتمزلرسه. بوتون شهر ومملکتلرینی یاڤروپاغه طابشرمالی‌ده، عموما درویش اولوب تکیه‌لرگه طارالمالی. لکن خبردار اولمالیکه اول تقدیرده خریستانلر مسلمانلرغه طنچلق ایله عبادت قیلورغه ایرك ویرمیه‌چکلر.

هندستان

هندستاننڭ هرطرفندن صایلانوب تعیین قیلنمش آلتمش ایکی وکیلدن مرکب بردیپوتاتسیه، هندستانده باش والی لورد مینتو حضورینه باروب مسلمانلرنڭ مقصودلرینی سویله‌مشلر. هند مسمانلری عموما هندستانده ملت مجلسی ترتیب قیلنونی وبومجلسکه مسلمانلردن‌ده اوزلری مقدار نچه چلینلر صایلانونی تلیلر ایکان.

مینتو جنابلری بووکیللرنی بیك تعظیم ایله قبول ایتمش: (هندده ملت مجلسی قورلغان زمانده مسلمانلرده قاتشمی قالماسلر، لکن ملت مجلسی یاصاغانچی اوّلا شهر وزیمستوا اداره‌لری یاصاب خلقنی صایلاو واداره ترتیبلرینه توشندرمك لازم. هرنه ایسه، امین بولگزکه آنگلیه هیچ بروقتده مسلمانلرغه جبر وظلم قیلمایاچقدر» دیمش.

ترك گازیته‌سینڭ یازووینه قاراغانده هندستانده مجوسیلر آراسنده‌ده مسلمانلر آراسنده‌ده سیاسی حرکت وچووالولر بیك شائع اولمشدر، هندیه آنگلیه قولندن چقماسه‌ده، اداره‌سی اوزگارتله چکدر،

داخلی خبرلر

◆◆ پتربورغده ١٢ نچی نویه‌برده «حریت خلق» پارتیه‌سینڭ گوبیرنسکی کامیتیتینڭ اجتماعسی اولوب مجلسلرینه گوبیرنانڭ هربر زورراق بلده‌لرندن هم دورت اویه‌زدنده وکیللر کیلمش. ایشدلگان خبرلرگه قاراغانده کیله‌چك صایلاو وقتنده بو پارتیه‌نڭ جیکو امیدی بیك قوتلیدر.

◆◆ پیتربورغ تیره‌سنده، سارسکی صیلا هم گاتچیناده اقامت ایدوچی اهالینڭ معیشتلری بیك آغر حالگه کیلمشدر بونلرنی هر تورلی قسولر ایله پالیتسه عاجز قیلمقده‌در. کیچکی ساعت اون ایکیدن صوڭ هیچ بر اویده قوناقلرنی قالدرماسقه هربر یورطنڭ دڤرنیکلرینه امر ایدلمشدر. خصوصی یورطلرده فقط قارطه اوینار اوچونگنه جیولورغه رخصت بیریله‌در. اگرده جیولغان کشیلر قارطه اویننندن باشقه اش برله مشغول بولسه‌لر، پالیتسه‌گه اعلام قیلو دڤورنیکلرگه لازم ایدلمشدر. محافظه شعبه‌سینڭ آگینتلرینه آفتاموبیللر بیریلوب کیچکی ساعت اوندن صوڭ هربریسی آفتاموبیللر ایله یوروب «فتنه» ازله‌مکده‌لردر.

◆◆ زندانلر نظارتی بویل اچنده سبرگه یبه‌رلگان کشیلرنڭ حسابینی قارامشدر.

بو حسابقه نظرا برنچی عنواردن باشلاب بوکونگه قدر یاوروپای روسیدن سبرگه قرق مڭدن آرتق کشی سورلمشدر.

◆◆ ڤیتڤسکی اویازنده ڤیله‌شکوفسکی ڤولصتنی پراڤلینیه‌سی تونله برله براون قدر کشیلر طرفندن طالانوب ایکی مڭ بش یوز صوم آقچه‌سی آلنمشدر. وشول وقتده ڤولصتنوی پراڤلینیه‌ده توغری کیلگان کالینکو اسملی صودیبنی اسلیدوڤاتیل طالاوچیلر طرفندن قینالوب تفتیش کاغزلریده شولوق مهاجملر طرفندن اوطقه یاغلمشمدر.

◆◆ سیگناح اویازنده‌گی اوچ یوز توقسان ایکی کشینی، تعیین قیلونغان اورنغه آطلرینی قارالورغه کیتورمه‌گه‌نلکلری اوچون گینیرال گوبیرناتور برر آیغه زندانغه یابارغه امر ایتکانلگینی تفلیسدن تیلیغرام برله خبر بیره‌لر.

◆◆ ڤارشاڤاده خمیلنوی اورامده‌غی بر مسافر خانه‌ده صافت اسملی بر بوخگالتیر اش طابا آلماینچه عاجز قالغانلقدن قزینی

شمال دیگزی بوینده‌غی ولایتلرینه حاضرده آفستریه قولنده بولغان ایللیریه دیگان یرلرگه، تمام پادشاه اولوب توغری حکمنی یورته ایدی. بوندن بشقه مستقل مملکتلرگه تلاگانینی اشلته ایدی. مملکتلرنی تلاسه نیندای معاهده‌لرنی قبول ایتارگه مجبور ایته ایدی.

ناپالیون اوزی پادشاه بولوب‌غنه قالماغان ایدی. اوزینڭ آغا انیلرینی‌ده برینی اسپانیاغه پادشاه ایتدی. برینی ایتالیاده‌گی نیاپول کاروللغنیه حاکم ایتدی. بری ڤیستیغالیه‌گه حکم ایتدی.

یاوروپا اورتاسنده ناپالیون قول آستینه توشمه‌گان مستقل ایکی گنه مملکت قالغان ایدی: بری آفستریا، ایکنچیسی پروسیه.

١٨١٥ نچی یللرده بو ایکی مملکتنی‌ده روسیه‌نی ایزه‌ر ایچون اوزی ایلان اتفاق ایتارگه مجبور ایتکان ایدی.

ناپالیوننڭ نفوذندن یراق قالغان مملکتلر یاوروپانڭ قریینده‌غی مملکتلر ایدی: انکلتره، روسیه، شویسیه. شولای ایتوب بتون یاوروپا ایکی‌گه بولنگان ایدی. بر یاقدن ناپالیون ایکنچی یاقدن آنڭ دشمنلری.

١٨١٢ ده ناپالیون روسیه‌نیده نفوذی آستینه آلاسی کیلوب روسیه ایلان صوغشدی. لکن بو صوغشده غایت قاتی بر روشده بورودینوده مغلوب بولدی. بورودینو مغلوبیتی ناپالیوننڭ اقبال یولدزینڭ سونه باشلاوی بولدی.

شول کوندی باشلاب ناپالیوننڭ بتون اشلری کیریگه کیتدی. یاوروپانڭ بوڭا قدر قورقوب پوصوب تورغان پادشاهلری بورودینو مغلوبیتندن صوڭ باش کوته‌رمگه باشلادیلر.

بوڭا قدر قورقوب تورغان کشیلری ناپالیوننی ایزمکچی بولدیلر.

بونیده بلورگه کیرك: یاوروپا پادشاهلری ناپالیوندن ایکی تورلی قورقه‌لر ایدی: بردن ناپالیون صوغشوب آلو احتمالندن ایکنچیدن صوغشوب آلماسه‌ده یاپالیوننڭ اقبالده شوکتده بولووی - فرانسیه انقلاب عظیمی زماننده اعلان ایتکان حریت فکرلرینڭ نارالوینه، آزادلق هوسلرینڭ خلق آراسینه صاچلوینه سبب بولا ایدی.

ناپالیون اوزی شخصا بیك اوز تله‌گانینی بولدروچی مستبد طبیعتلی کشی بولسه‌ده، صوغشوب آلغان یرلرنده اهالگلیه حریت ویروب قانونلرنی اصلاح ایته ایدی،

ناپالیون برمستبده پادشاه بولسه‌ده اوزی بیك انقلاب عظیم زماننده اوسکان انقلاب کشیلرینڭ مجاورتنده تربیه ایتولکانگه کوره حریت فکرلری باشینه سڭگان ایدی. میللری حریتپرورانه ایدی.

فرانسیه‌نڭ ١٨٠٤ دورنده یاصالوب اعلان ایتلکان مجموعهٔ قانوننی ناپالیون اوزی آلغان یرلرنڭ هر برنده لازم ایته‌رگه طرشه ایدی.

«بو مجموعهٔ قانون» بو صوڭ عصرلرده یاصالغان قانون مجموعه‌لرینڭ ایڭ مکملی ایڭ عدالتلی ایڭ مساواتلی‌سیدر.

آندن بشقه ناپالیوننڭ عسکریده - انقلاب عظیم عسکری ایدی. انقلاب عظیم ایچون آزادلق، تیگزلك وآدملر آره‌سنده قرداشلق ایچون صوغشقان ناپالیون عسکرینڭ طبیعتی میلی، آزادلق سویوچی تیگزلك یاراتوچی ایدی.

ناپالیون اوزیده (آفیسارلریده) صوغشوب آلغان مملکتلرگه اوزینی آزادلق کیتروچی، قصوب توتقان پادشاهلرنڭ قولندن قوتقاروچی ایتوب کورساته‌سی کیله ایدی. شونڭ ایچون کوب یرلرده قصلوب یاتقان واق ملتلر چن اخلاصلار ایلان ناپالیوننڭ بیکوینی تلیلر ایدی.

شول سببلردن ناپالیوننڭ برزمان بتون یاوروپانی قولینه آلو احتمالی بیك یراق توگل ایدی. یاوروپا پادشاهلری بونی بیك یاخشی سیزدیلر. دخی بر آز یوقلاب تورسه‌لر اشلری ناچار اولاچغنی آڭلادیلرده بورودینو صوغشنده مغلوبیتدن صوڭ تیز تیزدنگنه برسوزگه کیلورگه اویلادیلر. زور پادشاهلر برسوزگه کیلوب ناپالیوننی ایزه‌رگه اویلادیلر هم بیك تیز دورت پادشاهلق برسوزگه کیلدیلر دورتیسی براتفاق یازشدیلر. وبواتفاقغه مقدس اتفاق (“a sainte Alliance“ اسمنی قوشدیلر. بودورت پادشاهلق بونلردر: آفستریا، پروسیه، روسیه وانکلتره (بوسی ایڭ صوڭ قوشلغانی) اول زمانده بزنڭ روسیه‌ده پادشاه برنچی آلیکساندر ایدی. اتفاقغه کرگان پادشاهلرنڭ اتفاقدن مقصودلری بونلر ایدی:

برنچی ناپوله‌ونڭ صوغشوب آلغان یرلرینی کیری آلوب ایسکی پادشاهلرینه قایتاروب. فرانسیه‌نڭ چیگینی انقلاب عظیمدن اوّل بولغان قدره گنه قالدرمق.

آخری بار

آصوب اولترب اوزیده آغو آشاب اولمش.

•• آرلوف گوبیرناسی بریانسکی بلده‌سنده لوکتایف نام بر پریستف ملطق بومبا، دینامیت، پیراکسلین وپاترونلر مخزنی طابوب بوحقدة شوندغی آرسینال‌ده خدمت ایتوچی ایڤانوف اسملی رابوچی حبس ایدلمشدر.

•• ڤارشاڤاده اسوه تاکریست اورامنده یاکوبفسکی نامنده بر پوڤارنی توقیف ایتارگه اوینه پالیتسه کیلوب کرگاچ مذکور پوڤار اوز اوزینی بریتڤا برله صویمشدر.

•• فینلاندیه‌ده‌گی آخراننی آتدیلینیه آگینتلری، اولگی دوما اعضالرندن «طروداوای گوروپپا» غه داخل بولغان کشیلرنڭ همه‌سیده‌استوقهولمغه کیتکانلکلرینی هم فینلاندیه‌ده اقامت قیلمقده اولان ساتسیال ریڤولوتسیونیر وساتسیال دیماکراد پارتیه‌لرینڭ باشنده یوروچی کشیلرنڭ شویتساریه‌گه قاچوب کیتوب بتکانلکلرینی پالیتسه دیپارتامینتینه خبر بیره‌لر.

(ص.)

•• گراف ڤیتته پتربورغده اوزینه بر گازیته چغارورغه قرار بیرمش هم «اصلوڤو» گازیته‌سینی چغارونی اختیار قیلمشدر. گازیته اوشبو کونلرده چقماغه باشلایه‌چقدر. گازیته‌نڭ محرری اولده سودا وپرامیشلننوس مدیری هم «پرامیشلننی گازیته»نڭ محرری بولوب تورغان فیدرف اسملی کشی بولاچقدر.

•• اوشبو کونلرده تاڤیر یچسکی سراینڭ گاصودارستڤیننی دوماکانسه‌لریه‌سینڭ گاصودارستڤیننی ساویتکه طابشرلمای قالغان کاغذلرنی حفظ ایتارگه مخصوص بولغان یرینی بیك نق تفتیش ایدلمشدر. تفتیش ایتوگه سبب، اولگی دوما اعضالرندن یاکوبصون، آرکانتسق هم شیپکینلر طرفندن بیلاصتوك پاگرومی حقنده جیغان معلوماتلری درج ایدلگان کاغذلرنڭ یوغالووی اولمشدر. فقط نی قدر تفتیش ایدلسه‌ده هیچ نتیجه‌سی کورلمه‌مشدر. ایكمهم دا کومینتارنڭ قایده ایکانلکلری هیچ معلوم توگلدر.

قزان خبرلری

جمعیت خیریه فائده‌سینه لیکسیه

گازیته‌مزنڭ اوزغان نسخه‌سنده یکرمنچی نویه‌برده پریڤات داتسینت سیمولین طرفندر جمعیت خیریه فائده‌سینه لیکسیه اوقلاچغی یازلمش ایدی. فقط بو اشکه پالیتسه میستر طرفندن رخصت بیرلمه‌دکندن گوبیرناتوردن صوراب آلغانچی بر نیچه کونگه کیچکدرو لازم بولدی.

کانفیسکاتسیه

«قزان مخبری». گازیته‌سینڭ جمعه کون چقغان ١٨٤ نچی نسخه‌سی مکتبلر خصوصنده یاڭا پرایکت نام مقاله‌سی اوچون پالیتسیه طرفندن جیلوب آلندی.

•• «ڤولژسکی ڤیستنیك» «ڤولژاسکی لیستوك» هم «طاڭ یولدزی» گازیته‌لری طبع ایدلمکده اولان مطبعه‌نڭ صاحبه‌سی ایله مطبعه‌نڭ مدیرینه ٢٤ساعت اچنده قزاندن چغوب کیتارگه گوبیرناتوردن امر بولمش هم مطبعه‌سی پیچاتلانمشدر. سببی هیچ معلوم توگل

شهر کتبخانه‌سینڭ اسلام شعبه‌سی

بوکونگه‌قدر کتبخانهٔ اسلامیه «بلغار» نومرنده اورنلاشوب طورمقده ایدی. بوندن‌غی اورنی بیك کچکنه هم کتبخانه‌گه کروچیلر اوچنده چای‌خانه آرقلی اوزوب یورو اوڭغایسز بولغانلقدن، مذکور کتبخانه‌نی پچه‌ن بازارنده‌غی. شهراداره‌سنده اولان عثمانف بناقیلغان کورپصقه کوچررگه صوراب کتبخانه‌نڭ فخری ناظری احمد هادی مقصودی طرفندن اوپراڤاغه عریضه بیرلدی.

صایلاوچیلر فهرستی

«کازانسکی گوبیرنسکی ڤیدمست» گازیته‌سینڭ صوڭغی ١٢٧ نچی نسخه‌سنده، ساریڤوکوکشای اویه‌زندن ایزبیراتیلگه حقلری بولغان بیرخواجه‌لرینڭ فهرستی درج ایدلمشدر. بو اویه‌زدنده فهرستکه داخل اولغان کشیلرنڭ عددی قزان اویه‌زنده‌گی کبی آز یعنی فقط ١٤٧ کشیدر. بونلردن اون بری زور بیر خواجه‌لری یکرمی دورتی اسڤه شیچیننیکلردر.

اصلی بارمی بو خبرنڭ؟

قزاندن ١٢ نچی نویابرده «بیرژاوای ڤیدمستی» گازیته‌سینه تیلیگرام ایله اوشبو خبرنی بیرمشلر: «قزان گوبیرناسنڭ قاطی آچلق بولغانلقدن بیك کوب تاتارلر اوزلرینڭ بالالرینی صاتارغه مجبور بولدیلر. هر طرفدن جانلی تاڤارجیوچیلر کیلدیلر. تاڤارلرنڭ ایك کوبیسی کافکازغه کوندرلدی. تتوش اویه‌زنده‌گی بیك قاره بر آولدن ١٢دن آلوب ١٨یاشینه‌قدر بولغان سیکز قزنی یه‌رلدی. هر برسینڭ بهالری یوز ایله یوز ایللی صوم آراسنده بولدی. بالالرندن آیورلغان وقتده آتا آنالرینڭ حاللری بیك قزغانچ بولدی.» دیوا گر راست بولسه بوندنده قزغانچ بوندنده آیانچ مسلمانلر اوچون بوندن کوینچلی کوڭلسز بر خبر بولورمی؟ بو خبر شاید یالغان بولسه کیرك. هیچ بر مسلمان آچلقدن گرچه اولسه‌ده بوندای قباحت اشکه اصلا شروع قیلو احتمالی یوقدر. طاویاغی خلقینڭ یرلری بیك آز بولغانلقدن اش ازله‌ب کافکاز وباکو طرفلرینه کیتو عادتلری باردر. شونده یوروچی رابوچیلرغه قزلرینی کیاوگه بیروب بالالرینی اوزاتقان وقتلرنده آتا آنالرینڭ یغلاب قالولری ممکن‌در. هم طبیعی بر اشدر. واقعه شوندن عبارت بولسه کیرك. بو مخبرنڭ یوز، یوز ایللی صوم دیگانیده مهر آقچه‌سی بولووی احتمالدر. بو گازیته مخبری اسلام عادتینه آشنا بولمغانلقدن بوناچار فکرگه کیلووی احتمالدر. ١٢ یاشلك دیگان سوزی اوزینڭ خبرینڭ بیك اهمیتلی ایکانینی کورساتور اوچون مخبر طرفندن آرتدرلغان بر مبالغه‌در. یوقسه اسلام آراسنده بوندای بر فعلنڭ بولو احتمالی هیچ یوقدر.

«طاڭ» اداره‌سی طرفندن اعلان

بوگون ١٨نچی نویابرده غزیته‌بز باصولا طورغان تیپوغرافیا پالیتسیه طرفندن پیچاتلانگان سببلی بوگونگی نومر غزیته‌بز چقمی قالسه‌ده، بیش آلتی کوندان شول تیپوغرافیابز آچلوب شوندا ویاکه ایکنچی تیپوغرافیاده باصلاچاق. حرمتلو مشتریلر «طاڭ» طوقطالا دیب اویلی کورمگز.

موزیکالنی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیف‌اللین

قزانده ایڤانگیلیچسکی اورامده اسحاق مولیکییف یورطنده
توزاته‌در هر تورلی اوین ماشینالرینی،
یاصیدر هرتورلی مسلمان کویلری اوچون نوط وپلاستینکه‌لر.
چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر پوچطه ایله بیك تیز کوندریلور.
چیتدن کویلر یاصاغه قوشوب زاداتکه یبارگان افندیلردن، اوزلرنده بولغان اوین ماشیناسینڭ اسمن یازوب، اگرده اسمی معلوم بولماسه ماشیناسینه یاری طورغان کوینك اولچاون کاغزگه صزوب یبارولری اوتنوله‌در. کویلرنڭ اسملرون یازغان پرنس کورانت، صوراغان کشیلرگه بوش یباریلور
آدرس؛
КАЗАНЬ, Евангил. ул. домъ Исхака Мавликеева. Г. Г. Сайфуллину.

چیتك، کاوش، قاما، کامچات ومیخ سوداسی
جمال‌الدین شیخ‌الدین اوغلی حسینفنڭ
قزانده پچه‌ن بازارنده عثمانف کورپصنده، سرای مسافر خانه‌سی قارشوسنده.
یارمارکه‌لرده: اربتده قزان ره‌تنده، مکاریه‌ده مسجدکه قارشی اصپاسکی ره‌تده طونچیار کیبتنده.
منزله‌ده، خانده، چورطانلی وغیریلرده.
بوسوداخانه‌نڭ صاحبی، محمدجان علیيف فیرمه‌سنده ٢٧ سنه تجربه کورگان بر کشی بولغانلقدن هر برطاوارلرینی دقت برله یخشی ایتوب حاضرلمکده در. مشتریلرنڭ هرجهتدن ممنون بولولری اوچون اجتهاد ایدله‌چکدر.
چیتدن بولغان زاکازلر تیزلکده حاضر ایدلوب یباریلور.
Адресъ: Казань, Замалетдину Хусаинову

سودامز ١٨٦٨ نچی یلدن
بیرلی دوام ایتمکده‌در.

МОСКВА
1882г.
ЛОНДОНЪ 1884
ЛОНДОНЪ 1885
VICTORIA REGINA
AMCTEPД.
1883г.
КАЗАНЬ 1890
ПАРИЖЪ
1899г.
Н-НОВГОРОДЪ
1896г.
КАЗАНЬ 1885

شهر قزانده عین‌الدین ثابتف
دکاننده اوز تدبیری ایله اشله‌نگان: طاقیه، کله‌پوش وقالفاق کییملرینڭ هرنورلیسی آرزان بهالر ایله صاتلمقده در.
چن انجیلی کله‌پوش وقالفالرده زاکازغه قبول‌قیلنادر. اوشبو ماللر صومینه ٢٥ تیین زاداتکه ایله هرطرفقه پوچته‌وکانتورلر آرقلی نالوڤ‌قیلوب توقفسز یبه‌ره‌لەدر.
قزان شهرندن باشقه، مکاریه، اربت، مینزه‌له، سمبر، بوگولمه، بوری، اوفا، استرلی‌طاماق وچاللی یارمارکه‌لرنده‌ده دکانلری آچلمقده‌در.
фирма существуетъ съ 1868 года.
Адресъ: Казань, Гайнутдинъ САБИТОВЪ

دروس
شفاهیه

اوشبو کتاب ایله هر بر ترکی معلمدن باشقه اوزلدن اوزی‌ده عربچه سویلشورگه اویرەنمك ممکندر. چونکه بوکتاب عملی وتدریجی اصول اوزره منتظم ترتیب قیلنمشدر. بردرجه عربچه بلمك هر بر مسلمانغه لازمدر. بر آز عربچه بلمیچی ترکی گازیته‌لرنی‌ده کامل آڭلامق ممکن توگلدر. بوکتاب (٧٥) درسلك ایتوب ترتیب قیلنمشدر. هر درسی بر تییندن ٣ جلدینڭ بهاسی (٧٥) تییندر. (٣٠) درسلك برنچی جزئی (٣٠) تییندر. ادریس: Казань Редакція „Юлдузъ„

Редакторъ-издатель Ахметъ Низамовичъ Максудовъ.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань.